

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 23 februari 2022

Mål nr

Ö 1382-21

PARTER

Klagande

Värmland Enterprise AB, 556774-9030

Patron Carls väg 2

683 40 Uddeholm

SAKEN

Avvisande av stämningsansökan

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Hovrätten för Västra Sveriges beslut 2021-02-16 i mål Ö 1506-21

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen avslår överklagandet.

YRKANDE I HÖGSTA DOMSTOLEN

Värmland Enterprise AB har yrkat att Högsta domstolen ska upphäva avvisningsbeslutet och återförvisa målet till tingsrätten.

SKÄL

Bakgrund

1. Värmland Enterprise ansökte om stämning mot Hagfors kommun med yrkande att kommunen skulle förpliktas att betala ett visst belopp. Stämningsansökan var skriven på engelska. Tingsrätten skickade ett kompletteringsföreläggande till bolaget. I föreläggandet angavs att stämningsansökan kunde komma att avvisas, om den inte översattes till svenska. Värmland Enterprise svarade att bolaget inte hade för avsikt att inkomma med någon översättning.
2. Tingsrätten avvisade stämningsansökan eftersom den utan översättning ansågs så ofullständig att den inte kunde läggas till grund för en rättegång. Värmland Enterprise överklagade beslutet. Hovrätten har instämt i tingsrättens bedömning och avslagit överklagandet.

Frågan i målet

3. Målet gäller om en stämningsansökan i ett dispositivt tvistemål kan avvisas, om den inte är skriven på svenska och inte översätts efter ett föreläggande.

Rättsliga utgångspunkter

Avvisning av stämningsansökan

4. I 42 kap. 2 § rättegångsbalken anges vad en stämningsansökan i tvistemål ska innehålla. För att den ska kunna ligga till grund för rättegången och utgöra underlag för ett svaromål måste de krav som bestämmelsen anger uppfyllas. Om kraven inte uppfylls, ska käranden föreläggas att avhjälpa

bristerna. Följs inte föreläggandet, ska ansökan avvisas om den är så ofullständig att den inte utan väsentlig olägenhet kan läggas till grund för en rättegång. (Se 42 kap. 3 och 4 §§ rättegångsbalken.)

Språket i rättegången

5. Rättegångsspråket är svenska och handlingar som ges in till domstolarna ska därmed vara på svenska (se 10 § språklagen, 2009:600). Rättegångsbalken vilar också på förutsättningen att rättegången äger rum på svenska. Det måste säkerställas att både domstolens ledamöter och parterna fullt ut kan ta del av processmaterialet. Regeln om svenska som rättegångsspråk har också betydelse för möjligheterna för allmänheten att få insyn i det rättsliga förfarandet. (Se bl.a. prop. 2008/09:153 s. 29 och ”Den tyska verkställighetsansökan” NJA 2011 s. 345 p. 3.)

6. Handlingar på andra språk än svenska kan emellertid i vissa fall godtas. Det är domstolens uppgift att i det enskilda fallet bedöma om och i vilken utsträckning som avsteg kan göras från huvudregeln om att rättegången ska genomföras på svenska. Ofta bör då vissa typer av handlingar – exempelvis avtal, brev, utlåtanden och annan skriftlig bevisning – på danska eller norska kunna godtas. Också handlingar av detta slag på engelska bör många gånger kunna accepteras. Däremot bör normalt inte handlingar på andra språk än dessa godtas. (Se ”Den tyska verkställighetsansökan” p. 4.)

7. En stämningsansökan är den inledande skriften som sätter ramarna för den efterföljande processen. I ett dispositivt tvistemål ska ansökan också kunna ligga till grund för prövningen av om en tredskodom ska meddelas, för det fall något svaromål inte inkommer. En stämningsansökan bör mot denna bakgrund alltid vara på svenska. Motsvarande bör gälla för det skriftliga svaromålet och eventuella tilläggsstämmningar eller skrifter som innehåller ytterligare yrkanden. Även i övrigt bör skrifter som innehåller parternas rättsliga argumentation normalt vara på svenska.

8. När det gäller rätten att använda nationella minoritetsspråk och annat nordiskt språk i domstol finns särskilda bestämmelser (se 10 § andra stycket språklagen och 13–15 §§ lagen, 2009:724, om nationella minoriteter och minoritetsspråk).

Översättning av handlingar

9. Domstolen får vid behov låta översätta handlingar som kommer in till rätten (se 33 kap. 9 § första stycket rättegångsbalken). Det finns alltså inte något krav på att en översättning alltid ska ske, utan behovet får bedömas från fall till fall.

10. År 1988 togs den tidigare bestämmelsen i rättegångsbalken om att parterna kunde föreläggas att ge in en översättning av en handling bort. Det finns alltså numera ingen uttrycklig reglering om detta. Avsikten med lagändringen var emellertid inte att domstolarna alltid skulle ansvara för översättning av rättegångshandlingar som ges in på utländska språk. Det kan fortfarande bli aktuellt att förelägga parterna att själva översätta handlingar som de ger in till domstolen. (Se prop. 1986/87:89 s. 170 och ”Den tyska verkställighetsansökan” p. 6.)

11. I dispositiva tvister är det parterna som förfogar över det som saken gäller och käranden väljer själv om en stämningsansökan ska ges in. Det finns i sådana mål i regel inte någon anledning att på domstolens bekostnad låta översätta handlingar. Undantagsvis kan det dock ändå vara motiverat att göra det, exempelvis om en privatperson för talan i ett s.k. förenklat tvistemål, om en part annars skulle riskera att en tidsfrist löper ut eller om det finns något annat godtagbart skäl. Det kan också finnas anledning att göra andra överväganden i översättningsfrågan när det gäller indispositiva tvistemål och brottmål, men det bör betonas att det i slutändan är domstolen som avgör frågan. Om en översättning har gjorts bör domstolen vid behov klargöra att det är den översatta texten som kommer att ligga till grund för prövningen.

Bedömningen i detta fall

12. Värmland Enterprise gav in en stämningsansökan skriven på engelska. Trots tingsrättens föreläggande om att översätta ansökan, kom bolaget inte in med någon skrift på svenska.

13. Bolaget har inte angett något annat skäl för att domstolen bör låta översätta handlingen än att det i tidigare processer har lämnat in handlingar på engelska, något som har accepterats av olika domstolar. Detta utgör emellertid inte något godtagbart skäl för att det allmänna i stället för bolaget ska stå för kostnaden för en översättning.

14. Beslutet att avvisa Värmland Enterprises stämningsansökan var således riktigt. Bolagets överklagande ska därmed avslås.

I avgörandet har deltagit justitieråden Anders Eka, Kerstin Calissendorff, Svante O. Johansson, Eric M. Runesson och Stefan Reimer (referent)
Föredragande har varit justitiesekreteraren Charlotta Törnell